

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggözt és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. június 16.

24. Szám.

Némely ember viselkedése az emberrel.

Ha szerény és kis tehetségű spektrószkópomba nagy részen át engedek össze-vissza kevert mindennapi fénysugarakat jutni, hogy a fénynyaláb szélén, vastagon fogja a prizmat, rendbenlevőnek találunk sok olyan vizsás dolgot, melyet szűk résen, félhomályban felderíthetünk; mert a világon sok dolgot a mai hazug képmutatásos társadalmi együttlétben, csakis a félhomályban lehet a kutatónak tisztábban meglátni, észlelni! Nézzük objektíven az egyes mai társadalmi mozzanatokat és figyeljük meg, melyek azok a sötét sávok — elnyelési csíkok — amelyek közösek egy rabló fővezérnél, egy nép fővezérnél és egy legtöbb-ször hazárd, az anyagilag gyengébbeket aláásó, konjunkturát csináló és azt azután a maga hasznára kihasználó főtőkepezésnél.

Mi sarkalhatta Dolnja-Lendava rablóját Vratár Joskát arra, hogy raboljon, elvegye másnak munkája gyömolcsét?

Vagy az, hogy *nem akart* dolgozni, vagy *nem tudott* dolgozni (szakértelmi, testi, lelki fogyatékos) avagy *nem kapott munkát*; de nem lehetetlen, hogy a munkabér nem volt elég a megélhetésre. Ugyanis van ember, ha talán Vratár nem is volt az, hogy kétszer-háromszor annyit tud és kíván étkezni, mint embertársa. Minél fejlettebbek az ismeretei, annál finomabb az érzéke, nemcsak a mennyiség, hanem a minőség nézőpontjából is . . . a szervezete kívánja . . . az anyagcseréje nagyobb, mint másé . . . az emberek nem egyformák. A szomszédjának elég a szokásos napszám, ámde Vratárnak ilyen és ki tudja milyen és százféle más ok miatt, nem volt elég és eléggé innyére. Az agyműködése és az idegei úgy kívánták, hogy pld: miért szívja ő a legolcsóbb Szávát, midőn az ő nyelve, orra és szeme szintűgy a speciálisokat tartja jobbnak és megfelelőbbnek, mind a milliárdosok nyelve? Nem azért kívánja, mert drágábbak, hanem mert az neki jobban izlik . . . jó Isten . . . ki tehet róla, csakis az izlik. Nem epekedett a szíve földöntuli elérhetetlen dolgok után, csak azt kívánta ami van,

ami létezik, mert hiszen másnak volt, csak neki nem volt. Sok dolog volt Munkakeresés, klíma, izom-agyműködés, stb. amit nem bírt el a szervezet, megbetegedett tőle, mint sok ember nem köznepi szervezete az eperévéstől.

Hát ő soha ne ehessék réce-vagy pulykapecsenyét vagy finom halat; ne ihassék, egy lelketvidító áromás, finom bort?

Munkájával azokat megszerzeni, neki Vratár Joskának, éppen olyan lehetetlenség, mint nyáron a tulajdon szép villájának a szuterrénjében lakni, onnan feketekávészás és regalia buké nevű szivar elszívása közben néhány vagon árut megrendelni és azon a 5—6 ezer dinárt nyerni néhány perc alatt.

Tehet ő róla, hogy neki nem adódott még az sem, hogy öreg napjaira pénzt takaríthatott volna és úgy élhetett volna mint az a másik, aki a kupónokat nyesegeti, vagy jövedelmező takarékpénztárt részben megvásárol a kitudja hogyan szerzett vagyonából.

Mindezeket az életédességeket Vratár jól ismerte, de soha nem élvezte és csakis az élete kockázatásával tudta és azt is csak részben elérni. Kivánságait életével fizette meg. Agyonlőtték. Haldoklása közben is szorongatta a frommert, mellyel az esetleg továbbtartó életét, a tőle telhető módon, nemcsak fentartani, hanem tőle telhetően kellemessé tenni igyekezett.

Habibullák és fivére néhány ezer emberrel, mert másképen céljait (nevezzük itt úgy mint fentebb) életédességeit elérni nem tudja, életük kockázatásával gyilkoló szerszámokkal megtámadott egy nagyobb embertömeget, elvett egy embertől (minden esetre nem szegényről) értékes tárgyakkal megrakott negyvennyolc teherautót, embereket öletett, városokat felgyújtatott, hogy elérhesse azt, amit kívánt. Nem tehet róla . . . megelégedhetett volna kisebb értékek zsákmányolásával, de hát *neki is vagyon kell*, trón kell . . . van elég megfizethető embere, akik ilyesmire kaphatók, hogy ártatlan családokat megfosszanak kenyerüktől és ma-holnap jön egy golyó, amely leteperi és miben különbözik Vratár Joskától?

Hány ember él a civilizálatlan kontinenseken — talán egyebütt is — akinek meg van mindeve: pecsenyézhet, ihat ha nem is éppen tokai aszút, de elsőrendű bort, speciálisokat szívhat, minden évszak és ünnepnap sőt ünnepélyek szerint új ruhába bujhat, a szerelemben sem szenved hiányt, de a vagyonra, a határtalan vagyonra sarkalja őt a teste, lelke, eszejárása. Oly eszközkhöz nyul az emberszeretet, a humánusság álarcával, melyek voltaképpen mások kárát okozzák, melyek egyenlők a fegyverrel, rideg és hideg paragrafusokat bujva, azokra támaszkodva, nem fél látszólag a következményektől, de belsőjében remeg — ha még van némi lelkiismerete — hogy esetleg mégis feléje talál repülni a megkárosított golyója, amely megfosztja őt embertnyuzó, állandó-

an alattomos kétnégyszínű életétől, mely folyton olcsó, lehetőleg ingyen munkát, ténykedést, anyagot követelt s megölte embereit hatalmával, pénzével, hogy még több pénze, és (sajnos, hogy ma még) ezáltal hatalma legyen. És miben különbözik ő az előbbiektől? Adna-e néhány száz embernek kenyeret, ha azok keserves munkája nem jelentené számára a hasznot — a nagy hasznot? (Viliát, szuterrént, feketézés közben a regalia bukét stb.)

A jótékonyosság a jóttevő kárát jelenti. „Ha kétkenyered van, add egyiket annak, akinek egy sincsen.“ N.

Mivel fedjem a házamat? Nem mással mint RAT-KOL-féle cementcseréppel.

Politikai hírek.

Jugoszlávia. Azokat a költségvetéseket, melyeket a városok és községek készítettek, ezentul nem a belügyminiszterium, hanem a tartományi biztosok fogják felülvizsgálni és jóváhagyni. A városok és községek nem vehetnek ki új adókat. A pénzügyi törvény végrehajtási utasításainak 22-ik szakasza értelmében a községi pótdadó nem lehet több mint a múlt évben volt. Rendkívül fontos és halaszthatatlan körülmények között a pótdadó legfeljebb tizszázalékkal emelhető, de az csak a múltévi állami egyenes adóalap után róható ki és ez ideai adókiivetés nem lehet semmi körülmények között sem a községi pótdadó alapja. A községi pótdadók összege maximálva van a m. é. pénzügyi törvény, 101. és 102. szakasza alapján 200 százaléknál több nem lehet. Az alkalmazotti adót apr. 1-től felszabadítja a pótdadók alól az új törvény, ha a nőtlen alkalmazott havi fizetése nem haladja meg a 4000 dinárt. A nősnél ehhez 200 dinár és gyermekenként 50—50 dinár adandó. A 4000 dinárnál nagyobb havi fizetéssel bíró egyén köteles pótdadót fizetni. De nem lehet több mint kétszázszázalék. A városoknak községeknek ellenőrző vizsgálat alá kell venni költségvetéseket, mert a törvény nagyon világosan rendelkezik a községi pótdadók magasságáról.

A bécsi egyetemen verekedés volt a zsidó diákok és a német nacionalisták között, mert a zsidókat nem engedték az egyetemre. A rendőrségnek kellett közbelépni. Az egyetem rektora bezáratja az egyetemet, ha a zavargások megismétlődnek. Jövő héttől kezdve az egyetemre érkező mindenegyest hallgatót leigazoltatnak a kapukban.

Horvátországi küldöttség **Öfelségénél.** Horvátországi küldöttség jelentkezett Öfelsége Alekszándér királynál, amely beszámolt a nép hangulatáról. A jan. 6-iki változás jól esett és kéri Öfelségét, hogy otthonukban látogassa meg őket. A küldöttséggel sokáig szívélyesen beszélgetett.

Marinkovics külügyminiszter felgyógyult, Svájcból visszatért Beográdba.

Racsics Punisát a parlamenti merénylőt elítélték. Kirótták 60 és félelvi börtönt, de a szerb büntetőtörvénykönyv szerint csak 20 évi összbüntetést kapott. Három erős felindulásban, előre meg nem fontolt szándékkal elkövetett emberölésben és két emberölés kísérletében mondta ki a bíróság őt bűnösnek. Popovics Tomát és Jovánovics Lunét felmentették és azonnal szabadlábra helyezték.

HIREK.

Vásárok:

Juni 16. Prosenyakovci, 18. Dekle-zovje, 20. Grád (G. Lendava), Murszko Szrediscse.

Időjárás:

Herschel szerint: 22-ig szeles és nedves. — Tapasztalat szerint: 19-ig meleg, 20—28 borús és hűvös.

Kereskedelmi áruk:

100 kg.	Buza	Din.	225—
"	Rozs	"	220—
"	Zab	"	250—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	50—60
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	7—	8—	9.50 10—
Üsző	7—	7.50	8.50 9—
Tehén	4—	5—	6— 8—
Borju	—	—	12— 12.50
Sertés			15— 15.75
Zsir I-a			29— 30—
Vaj			35—40
Szalonna			23— 25—
Tojás 1 drb.			—80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.

100 Doll. (E. A.) adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	4900 "
100 Márkáért	1320 "
100 Frankért (Páris)	215 "
100 Pengőért	990 "
100 Schil. (Bécs)	789 "
100 Cseh kor.	168 "

Előfizetőinknek!

Lapunk e heti száma technikai okok miatt, csak két oldalban jelent meg. Kérjük a t. előfizetők elnézését. Kiadóhivatal.

— **Iparosok figyelmében.** A maribori főispán ur elrendeli 633/3 sz. a., hogy a jövőidőben csak olyan egyének vehetők fel tanoncoknak, akik orvosi bizonyítvánnyal igazolják, hogy testileg és lelkiileg egészségesek s képesek lesznek nagyobb erőmegfeszítés nélkül elsajátítani azon iparágat, melyet maguknak választottak.

Elnökség.

— **Uj községi előjáró Sebeborcin.** Luthár Josip betegsége miatt saját kérelmére a községi előjárói teendőket alól feloldatott, helyébe Celec Stefan sebeborcii lakos került.

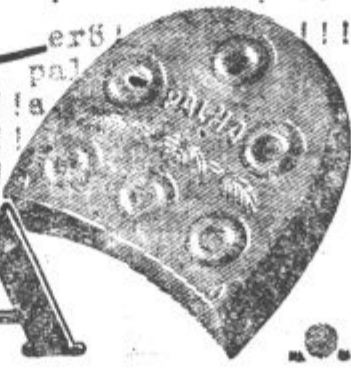
— **Iparostanoncok és segéd munkakiállítás.** A június havára tervezett kiállítást f. é. aug. 15.-étől 18.-áig fogják megtartani, mert közbejött e vidék Jugoszláviához való csatolásának tíz éves évfordulója, amely azon idő tájban lesz az érdekeltektől megünnepeelve.

— **Fürdés utáni séta** bal esettel járt Meszaricsné öngyógyításánál, mert egy rosszul sikerült

5 hónapig Palma 5 mig bőr 2 hónapig

Idő pénz, pénz erő
Egyikből sincs heverő
Kereset bár elég,
Sporolás a nyereség
Palma! Mert két hó helyett
Ötöt tart,
Gazdagítja a magyart.

PALMA

lépésnél a lábfej megbicsaklott és ez lábtörést okozott. A szerencsétlenül járt kedves urasszonyt Murska Sobotára szállították, ahol azonnal fix kötést kapott. Kívánjuk mielőbbi teljes felgyógyulását, ami hat hét előtt alig remélhető.

— **Jégeső** volt mult hétfőn este Otovci, Stanjovsi és Križevci községekben. A jég egyenlőtlenül, 100—100 méteres kihagyásokkal esett. Az előbbi két községben nagy jégzemek hullottak Križevcin kisebbek. A felhőszakadást árvíz követte, amely egyeseknek elég nagy kárt okozott.

— **A helybeli gimnáziumban** folynak az érettségi vizsgák. A közoktatási miniszteri kiküldött vizsgabiztos szakértői véleménye szerint a tanulók alkalmasint mind (tizenegyen) meg fogják kapni az érettségi bizonyítványukat.

— **Öfelsége** a magánpénztárából pótlólag 12000 dinárt adományozott dél-szerbiai Dolenci falu elemi iskolája részére, mert az 1925-ben adományozott 30000 dinár, melyet szintén a magánpénztárából adott nem volt elég. Ugyanis 1925-ben Öfelsége Alekszander köruton volt és hogy az ottani néppel érintkezzen Dolenci községben a templom udvarán levő hársfa alatt félnapig elbeszélgetett a lakossággal. Itt költötte el egyszerű ebédjét is. A beszélgetés során kiderült, hogy iskola kéne a szegény községnek, de nincs pénz. Kiderült, hogy 30 ezer dinárból megépíthető lenne. A fesztelen, barátságos beszéd más témára fordult s mindennek végeztével Öfelsége elköszönt. Beogradba érkezve azonnal intézkedés történt, hogy a pénzt megkapják a dolenciek. Őrült a nép és hozzáfogott az építkezéshez. Amde később kiderült, hogy elszámították magukat. Az építkezés félbemaradt. Szólni nem mertek. Szégyelték, hogy újból Öfelségéhez forduljanak. Hogyan hogyan nem történt ismeretlen, Öfelsége megtudta a dolenciek szorult helyzetét és a hiányzó 12 ezer dinárt meglepetésszerűleg megküldte Tomics tábornok útján, ami ismét leirhatatlan lelkesedést és örömet okozott. Egy hónap alatt tető alatt lesz a király iskolája.

— **Meghívó.** A fokovcii önk. tüzoltó egyesület 1929. évi június hó 16-án (vasárnap) Fokovcin Lippai Vincenc (előbbi Grosz Herman) féle ujonan megnyitott vendéglő összes termeiben és kerthelyiségeiben zártkörű táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 2 órakor.

— **Kühár Alajos,** a Royal Mail Line gőzhajózási társaság alsólendvai fiókjának vezetője tisztelettel közzhírré teszi, hogy Bojnec Iván ur semmiféle üzleti összeköttetésben nem áll a fenti céggel és nincs feljogosítva a fenti cég nevében bármilyen tevékenységet kifejtteni.

Gazdálkodás.

A széna kaszálás ideje már a mult héten letelt; nem azért, mert a kalendárium vagy a csillagok járása szerint leteltnek vélhető, hanem azon egyszerű oknál fogva, mert a füvek szárában levő tápláló anyagok most már a magba vadorolnak. Ezek a fehérynék már csak arra használatnak, hogy a mag növekedhessen. A fűszál klorofilje is megkevesbedik, bomlik; a magot hordó fűszál elhalásnak indul, megsárgulva földre ömlik, hogy a mag az anyaföldbe kerülhessen. Aki ezentul kaszálja a rétet, az nem értékes, zöld, tápláló szénát fog kaszálni, hanem megsárgult, értéktelen, alig tápláló szalmát. Kivételt képeznek az erdei szénák, mert az erdőkben levő füvek későbbben virágznak. Ne menjünk a rétkaszálással a nap-tár szerint, hanem nézzük a füvet. Ha azok háromnegyed része virágzik, akkor ne várjunk pár napot sem, mert jó széna helyett rosz szalmát viszünk a padlásra, amitől nem hizik meg a lovunk és a marhánk; pedig azok ma nagy értékűek. — N.

SPORT.

Tekintettel arra, hogy a tennis-pálya elkészült, felkérjük mindazokat, akik ez év április havában aláírásukkal kötelezték magukat pályabérletre, hogy a tennis-áosztály pénztárnokánál, Hradil urnál jelentkezni szíveskedjenek a játékidő-beosztás és a bér befizetése miatt. — Az S. K. Mura vezetősége.

Ker je tenisno igrišče zgotovljeno, naprošamo one dame in gospode, ki so se v mesecu aprilu obvezali za tenis, da se v svrhu razdelitve igralnega časa in poravnava članarine prijavijo pri sekcijem blagajniku g. Hradil. — S. K. Mura.

Szerkesztő üzenete.

K. D. K. Már elégszer szoltam; de feledékeny ember. Mit tegyek? Forduljon Ön hozzá közvetlenül.

Ritoper V. Franciaország. A kiadó úr azt ajánlja, tessék a lap árát francia pénzzel kiegyenlíteni, amelyet ajánlott levélbe tehetnek és a lapkiadó címére feladnak.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpaje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cepčeva ul. 191.

Figyelem!

mezei munkásoknak tudomására adom. akik akarnak

aratási munkára

menni egy hónapra, siessenek le-szerződni jövő csütörtökig
ANDRECS STEFAN vállalkozó-nál Pečarovci hsz. 19.

Legjobb
kerékpárok
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és géphereskedésben
Murska Sobota.